

Hotuys 4. 2000

З М І С Т

- 3** Хрестиківка
- 4** Золотий олень — оповідання
- 9** Майстрування журавля
- 12** Лябіронт — у степу
- 14** Що таке археологія?
- 16** Мандрівка скитів
- 18** Скитія і скити
- 20** Виставки скитських скарбів
- 22** Здобуйте вмiлостi,
Вiдвiдайте виставку, Вiдповiдi
- 23** Привiти з новацьких таборiв
- 24** Гра

Дорогі новаки, новачки, братчики й сестрички!

Сподіємося, що вам буде цікаво довідатися про скитів, людей, що жили давно на українських землях, та про скарби, які вони залишили. Прочитайте про них, та пограйте ігри, які тут поміщені.

Пожертви на Видавничий Фонд журналу "Готуйсь".

Сума \$375 кан. — даток від 38-го куреня УПС "Лісові Мавки". Прислала пл. сен. Дана Бойко. Щира подяка за щедрий даток!

Привіти з новацьких вишколів.

* Рада Орлиного Вогню, "Царство Чарівних Забавок", ч. РОВ 158 — В. 125, Новий Сокіл, 2000.

* Новацький Вишкіл, ч. РОВ 160 — В. 127, Пластова Січ, 15-22 липня, 2000.

Готуйсь!
Редколегія в Торонті

Редколегія у Торонті:

Таня Джулинська
Христя Желтвай

Мовний редактор:

Орест Павлів

**Макетування і
цифрове зображення:**

Люда Павлів

Ілюстратор:

Маркіян Микитюк

Щира подяка
пл. сен. Оксані Закидальській і
пл. сен. Галіні Юник
за поміч.

Річна передплата: \$25 амер.
Ціна одного числа \$4.50 амер.

"Готуйсь" видає "Пластова
Видавництво ЗСА-Канада".

Адреса Редакції цього числа:
Hotuys

2199 Bloor Street West,
Toronto, ON M6S 1N2, Canada
Факс: 416-763-0185

Адреса адміністрації:
Hotuys

144 Second Avenue,
New York, NY 10003,
USA

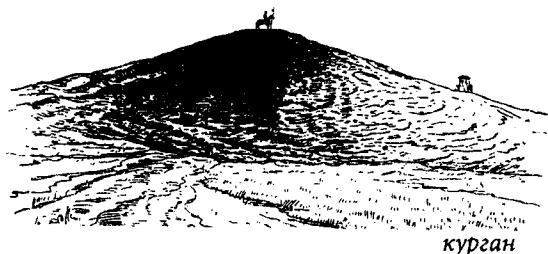
Виготовлено на системі
PowerMacintosh
7100/80/QuarkXpress 4.1
при КПС-Канади

Видруковано заходами
The Basilian Press, Toronto,
Ontario, Canada

число 461

Скити = скіфи.

Археологи розкопують землю і шукають за будівлями або скарбами, що їх залишили люди, які давно жили. У степу археологи розкопували кургани-могили і знаходили там скитські скарби, головні речі зроблені зі золота. Тому, що золото не іржавіє, золоті речі довго зберігаються.

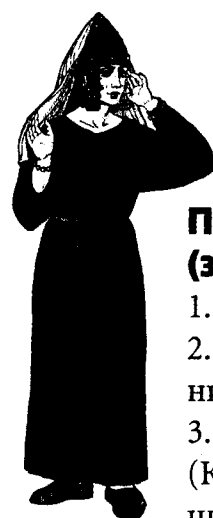
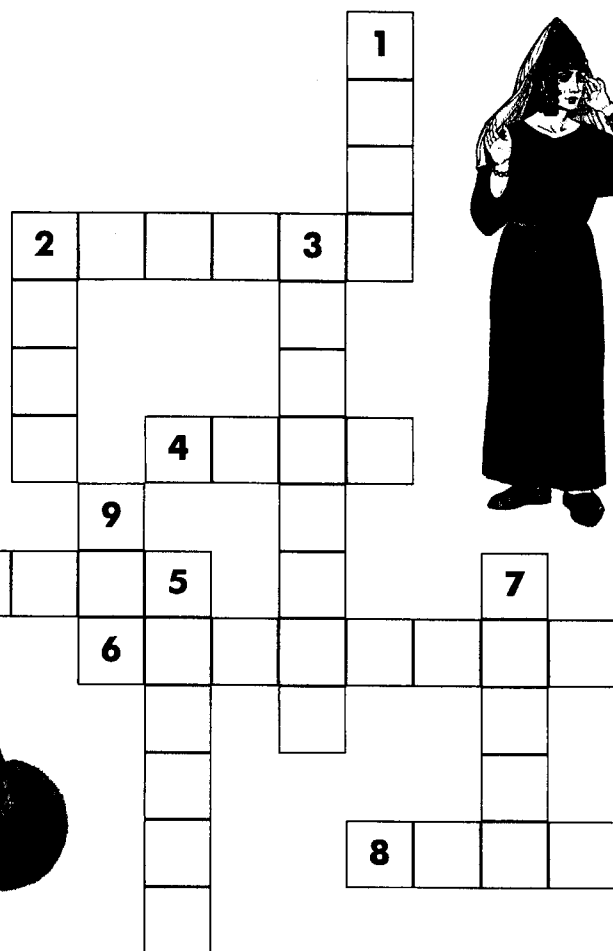
курган

Курган виглядає, як горбок насипаної землі. Тому, що степ рівний, кургани легко пізнати. Під насипом є могила, де поховані люди, які давно жили. У степу в Україні багато народів воювало і там є багато курганів-могил.

воїн

Скити — це люди, що жили давно на території України (від 7-го до 3-го століття перед Христом). Скити — кочовики (номади). Це значить, що вони не жили в одному місці, а переїжджали з місця на місце. Вони перебували переважно у степах. У степу багато трав, тому коні і вівці скитів мали що їсти. Скити були хоробрими воїнами і часто воювали. Їхня зброя була: спис, меч і лук.

По вертикалі (згори > вниз)

1. Особа, що воює.
2. Скити мали Вони на них їздили.
3. Особа, що розкопує кургани. (Курган — це горбок у степу, що в ньому є поховання людей, що жили давно.)
5. Металь, що не ржавіє. З нього роблять біжутерію, прикраси.
7. або скіфи.
9. Скити винайшли короткий, бо його легко було вживати їдучи на коні. Цей уживали пізніше греки.

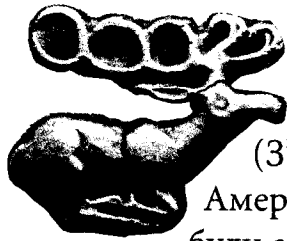
тирса

По горизонталі (упоперек)

2. Горбок, що в ньому є поховання людей, що жили давно.
4. Рівна земля, де росте багато трав.
6. Люди, що не живуть в одному місці, а переїжджають з місця на місце.
8. Воїн нарисований на цій сторінці має зброю. Він має із гострим кінцем.
10. Городина; великий, круглий, їстівний плід рослини; росте у степах.

Золотий олень

Роман і Галя жили у Балтіморі в ЗСА (З'єднаних Стейтах Америки). Їхні батьки були археологами. Щороку, в той час, коли Роман і Галя були на новацькому таборі на пластовій оселі "Вовча Тропа", їхні батьки виїжджали у різні країни на розкопки. Це значить, вони розкопували землю і шукали решток будівель або речей, що їх залишили давні народи. Але цього року, родина Степків мала інші пляни.

"Цього року ми всі поїдемо на ціле літо в Україну. Тато і я будемо працювати на розкопках у степу, недалеко

Дніпропетровська," пояснила мама, "а ви обоє будете трохи з нами, а на два тижні поїдете на пластовий табір у степу в Україні."

Роман і Галя не були зовсім певні, чи їм цей плян подобався. З одної сторони вони раділи, а з другої, вони трохи переживали: незнані місця, невідомі їм діти, чи вони дадуть собі раду?

"Може не варто турбуватися. Якось воно буде", потішала Галя і обоє почали підготовлятися до подорожі літаком і поїздом.

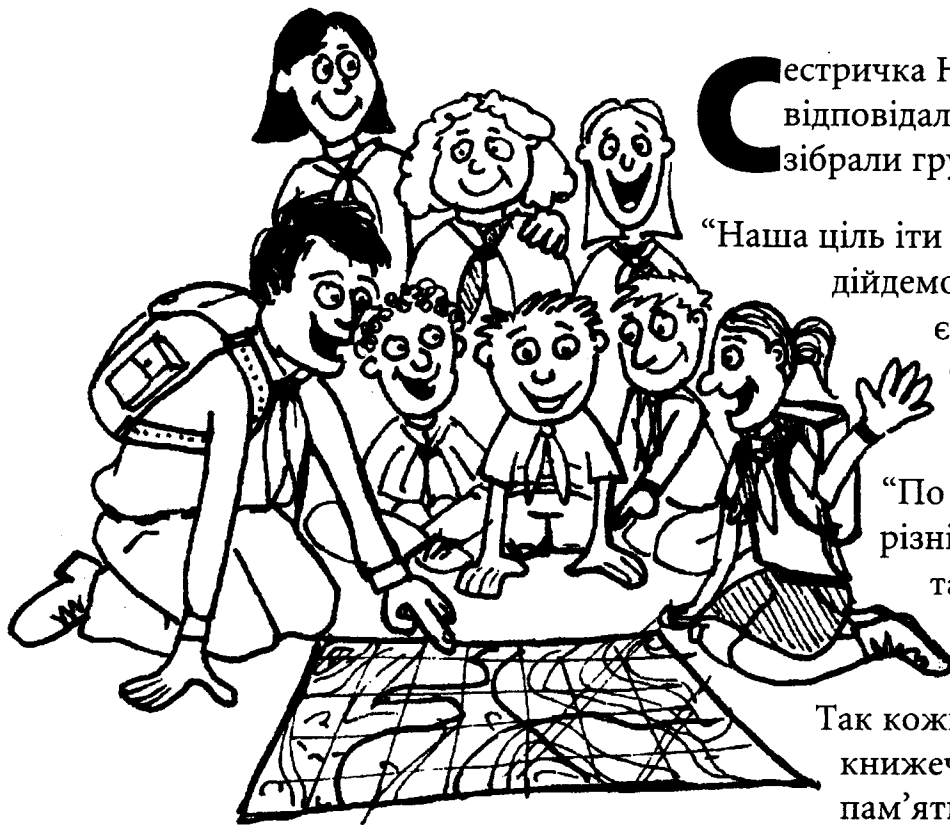
На пластовий табір усі учасники їхали автобусом із Дніпропетровська. Там були новачки і новачки з різних міст центральної і східної України. Були там також скіфи. Скіфи це українські скавти із Дніпропетровська. Вони подібні до пластунів і часом таборують разом з пластунами.

"Скіфи називали себе так, бо колись давно, понад 2000 років тому, на українських землях, а головню у степових місцевостях,

жили люди, що називалися скіфи," пояснив виховник скіфів. "Скіфів, українською мовою, називають також — скити," продовжував виховник.

Ще в автобусі, до Романа підступив Максим, один із скіфів. Він хотів знати про Америку, про життя людей, а Романові розповідав про своє життя. До середи, Роман і Галя вже мали багато друзів серед пластунів і скіфів. Роман товаришував головню з Максимом. Тепер обидва вони раділи, що спільно мали йти на дводенну прогулянку-мандрівку. Галя теж мала йти з ними.

Сестричка Надя і братчик Юрій
відповідали за прогулянку і в середу
зібрали групу, щоб усе пояснити.

“Наша ціль іти степом аж поки не
дійдемо до кургана біля якого
є криниця. Там будемо
таборувати наніч,”
говорила сестричка Надя.

“По дорозі, будемо збирати
різні трави і квіти. Тоді в
таборі ми їх засушимо,
вкладемо у книжечку
і напишемо їхні назви.

Так кожний із вас буде мати
книжечку рослин степу. Це буде
пам’ятка з нашого табору.”

Чи хтось знає, що це таке курган?” запитав братчик Юрій.

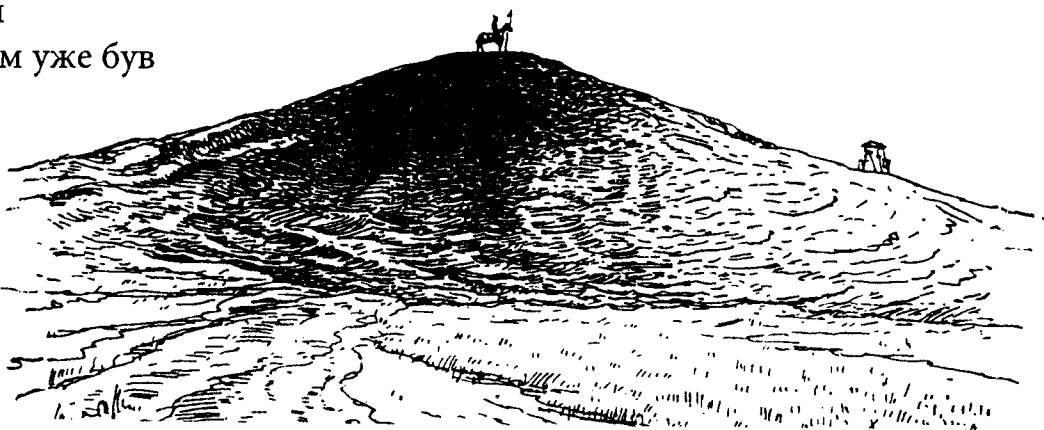
“Курган - це горбок насипаної землі над стародавньою
могилою. У могилах (курганах) поховані люди, що давно
жили,” пояснив Максим. Скіфи часто ходили

на прогулянки
у степ і Максим уже був
у наміченому
місці.

Братчик
Юрій даліше
продовжував:

“У степах
України

продовж багатьох століть воювало багато народів. Вони
залишили там багато могил-курганів. У степу нараховують
приблизно 40,000 курганів. Деякі кургани археологи вже
розкопали і знайшли там скарби, що їх залишили люди.
Особливо цікаві кургани скіфів чи скитів, бо там знайшли багато
золотих речей.”

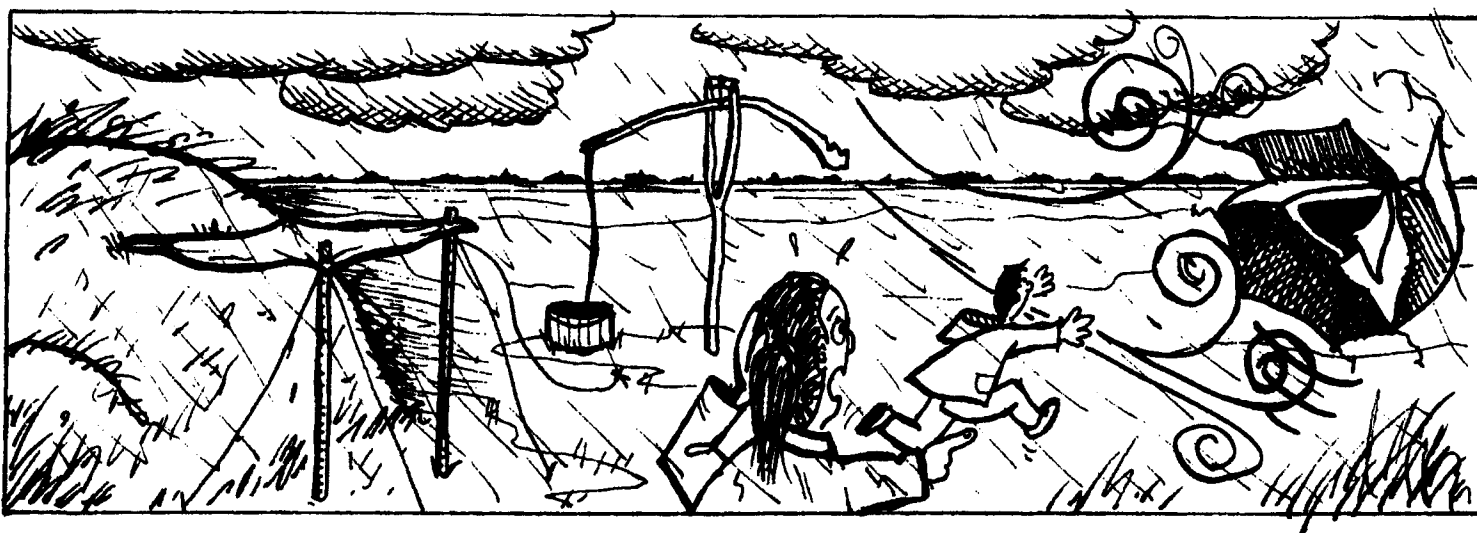

“Наші батьки саме тепер працюють над розкопками якогось

кургана,” зауважив Роман.

У день прогулянки рано був гарний день, але вже зривався вітер. Всі були в доброму настрої — жартували, співали, збирали квіти і трави до своїх книжечок. На обід пристанули біля річки. У степу багато річок і заливів. У пляні було плавання, але тому, що вітер ставав сильний і небо захмарилось, виховники рішили іти далше, щоб

якнайшвидше дійти до місця нічлігу. Вже на місці біля кургану всі швиденько почали розтаборюватися. Починав іти дощ і був досить сильний вітер. У затишку горбка, одна група розставила плахту, щоб під нею можна було збудувати кухню і заховати харчі. Друга група недалеко розставляла шатро. З хвилиною, коли мандрівники розложили шатро і хотіли його піднести, зірвався бурхливий вітер, ухопив шатро і поніс

його у степ. Було неможливо його догнати.

Буря ставала чим раз гіршою. Щоб краще забезпечити свої речі та сухе місце для снання, з кухонної плахти мандрівники зробили немов одну сторону шатра, а з другої сторони викопали яму з боку кургана. На вечерю з'їли по куску хліба й ковбаси і запили водою.

Коли полягали спати, спершу було страшно. Якийсь час буря гуляла в степу. Але врешті дощ перестав і вітер почав втихати. Крім стійки, всі заснули.

Ранок був гарний і заповідався соняшний день.

Поки діти встали, сестричка і братчик збудували вже малу польову кухню

і сніданок вже варився. Тепер треба було посушити деякі речі, що ввечорі замокли.

“Ми мусимо теж закопати яму, що її ми викопали вчора,” сказав братчик Юрій. Максим і Роман зголосилися до цієї роботи.

Коли Максим загортав землю, завважив, що щось заблистіло. Він зігнувся і підніс щось маленьке, тверде. Почистив чорну землю і

побачив маленького золотого оленя. “Дивіться, що я найшов!” вигукнув Максим. Всі позбігалися до нього. “Чи це правдиве золото?” запитався Максим.

Чи я можу побачити?” попросила Галя. Вона взяла маленького оленя в руку. “Це є точно такий олень, як брошка, що її купила мама на виставці скитського золота в музеї у Балтіморі. Там були різні золоті експонати і я думаю, що я бачила такі золоторогі олені на виставці. Може це також скитське золото.”

“Чи ми можемо показати цього маленького оленя нашим батькам, як вони прийдуть відвідувати нас в неділю?” запитав Роман. “Вони археологи і напевно будуть знати, що це є,” додав він.

Максим не міг дочекатися неділі. Він хотів знати, чи його олень справді золотий і чи він справді належав скіфам (скитам) і лежав 2000

років у кургані?

У неділю, як тільки приїхали батьки Романа і Галі, Максим прибіг зі своїм маленьким оленем. Мама першою побачила і її очі заблистіли. “Де це ти взяв?” запитала. Діти пояснили всю історію.

“Все це звучить цікаво,” заявив батько. “Але все це треба перевірити. А щодо оленя, Максиме, чи ми могли б його взяти зі собою до суботи. Ми тоді приїдемо по Романа й Галю. У той час ми принесемо твого оленя і поговоримо. Тепер нічого ще не знаємо і нічого більше не можемо сказати.”

Табір кінчався. Всі зібралися на останню збірку. Братчик Юрій викликав Максима і Галю та прочитав листа від археологів міста Дніпропетровська. “Оцим дякуємо пластунам і скіфам, за те, що знайшли цікавий курган, в якому є речі, що їх залишили скіфи/скити. Особливо даємо признання Максимові і Галі за їхню спостережливість.” Максим і Галя раділи.

Максим погодився віддати оленя до музею у Дніпропетровську, де мало бути записано, що саме він знайшов цього оленя. Археологи вручили Максимові нагороду. “Цього табору я ніколи не забуду,” подумав Максим. А своїх нових друзів, він збирався напевно колись відвідати в Америці. Усі прощалися зі сльозами в очах. Обіцяли писати одні одним.

Майстрування

Журавля

Журавель — це механізм, яким можна витягати воду з криниці чи ріки. Люди продовж тисячоліть вживали журавлі, щоб діставати воду для свого вжитку. В Україні де-не-де ще є журавлі, якими можна користуватися.

Ти можеш зробити свій модель журавля, щоб краще зрозуміти,

як люди колись жили, або й живуть сьогодні в деяких частинах світу.

Щоб зробити журавель так, як тут описано треба **помочі когось дорослого: сестрички, братчика, мамі, тата або будь-кого іншого.**

Зауваження: довжини подані у сантиметрах і інчах.

1 інч = 2.54 сантиметри, але подані числа переміни є заокруглені, не точні.

Потрібно такі матеріали:

- ▲ один (коротший) округлий, гладкий дрючок (*dowel*) — 15 см. (6 ") довгий, 1 1/4 см. (1/2 ") по діаметрі;
- ▲ один (довший) округлий, гладкий дрючок (*dowel*) — 40 см. (16 ") довгий, 1 7/8 см. (3/4 ") по діаметрі;
- ▲ стрічка до міряння;
- ▲ олівець;
- ▲ ніжик;
- ▲ шпилька линви (шнурка);
- ▲ ножиці;
- ▲ 2 сильні дерев'яні вилки — 18 см. (7") високі; 1 1/4 см. (1/2 ") по діаметрі при долинні; вилки повинні бути около 4 см. (між 1" і 2") довгі;
- ▲ 5 малих монет (центів або копійок);
- ▲ 2 наперстки;
- ▲ мала пластмасова склянка;
- ▲ алюмінієва (фольгова) бритванка (*disposable baking pan*) около 30 см. x 25 см. (13" x 9") і 5 см. (2") глибока;
- ▲ 11 горняток добре спресованої землі;
- ▲ горнятко води.

Що робити

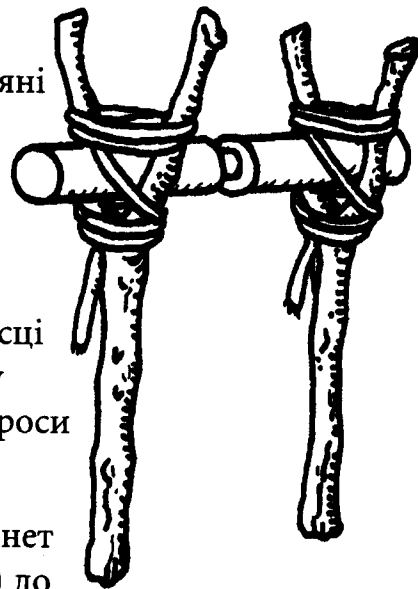

Знайди середину коротшого дрючка.
На середині ножем треба зробити плитку засічку
навколо дрючка (*shallow notch*). Попроси когось
дорослого, щоби це зробив.

- ▲ Втни 60 см. (24") линви і зав'яжи одну сторону навколо одних дерев'яних вилок, так як на рисунку.

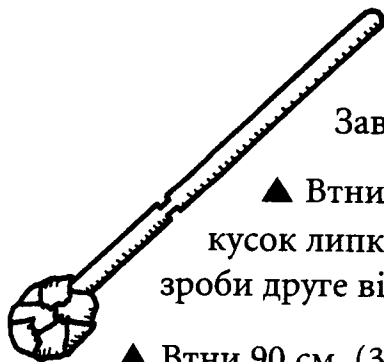

- ▲ Зроби те саме з другими вилками.
- ▲ Попроси, щоби хтось тримав дерев'яні вилки з линвою вертикально. Положи дрючок на вилки, так як на рисунку і прив'яжи щільно.

- ▲ Візьми довший дрючок (40 см.) і відміряй 24 см. (9 1/2"). В цьому місці ножем треба зробити плитку засічку навколо дрючка (*shallow notch*). Попроси когось дорослого, щоби це зробив.

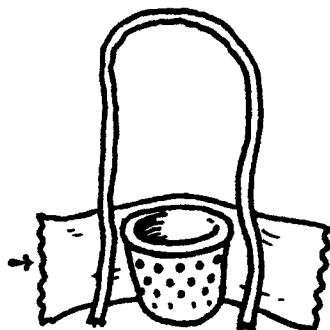
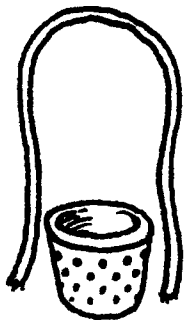
- ▲ Поскладай одну на другу 5 малих монет (центів) і приліпи сильною липкою тасьмою (*duct tape*) до тої сторони дрючка, що є ближче засічки.

- ▲ Втни 30 см. (12") шнура і прив'яжи при кінці довшого дрючка зі сторони, що є дальша від засічки. Завини трохи липкої тасьми довкруги вузла.

- ▲ Втни 5 см. (2") линви на ручку до відерка (наперстка). Втни кусок липкої тасьми і причіпи втяту линву до відерка. Так само зроби друге відерко.

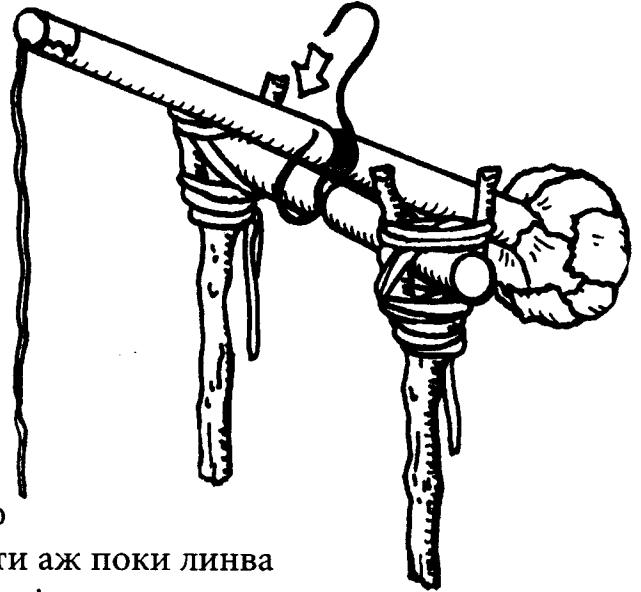
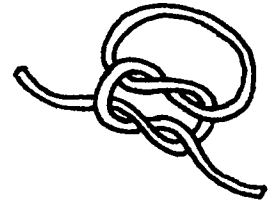
- ▲ Втни 90 см. (36") линви і прив'яжи довгий дрючок до коротшого на стояку. Шнур мусить бути тісно зав'язаний навколо кожного дрючка

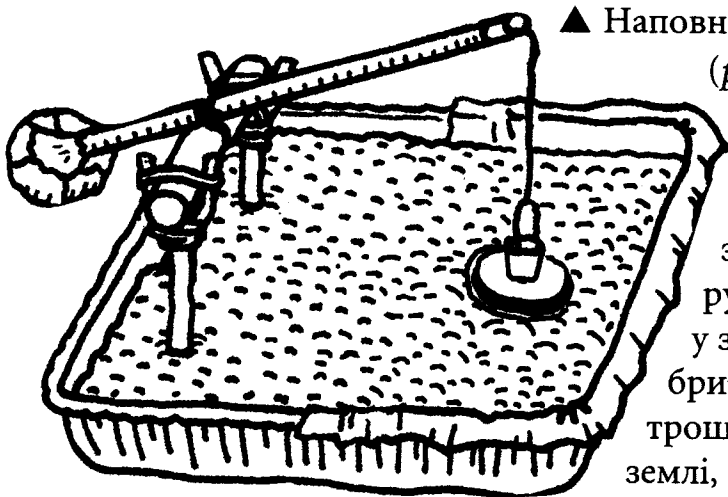
там де є засічка, але поміж дрючками потрібно, щоби шнурок був ненатягнутий, так щоби довгий дрючок міг колисатися взад і вперед.

Ось як можна зв'язати

- ▲ Зав'яжи пластовий вузол навколо засічки довгого дрючка. Залиши короткий "хвостик" з одної сторони.
- ▲ Обкрути лину кілька разів довкола дрючка коло засічка.
- ▲ Залиши трохи вільної/ненатягнутої линви і обкрути лину тісно кілька разів довкруги зарубка в коротшому дрючку на стояку.
- ▲ Обмотуй лину навколо обох дрючків: понад довгим, тоді попід коротким, тоді понад довгим з другої сторони перехрестя, тоді попід коротким з тої ж самої сторони. Треба обмотати відносно вільно, не тісно. Обмотування повторювати аж поки лина скінчиться. На кінець прив'яжи обидва кінці линви.

Модель криниці з журавлем

- ▲ Наповни плоску, алюмінійову бритванку (пан) землею. Землю треба добре пресувати. Запхай ноги дерев'яних вилок з одної сторони бритванки. (Так як на рисунку.) Добре спресуй землю навколо ніжок, щоб не рухалися. Під малим відерком запхай у землю пластмасову склянку до дна бритванки. (Можливо, що треба буде трошки землі забрати.) З боку, на верху землі, постав друге відерко.

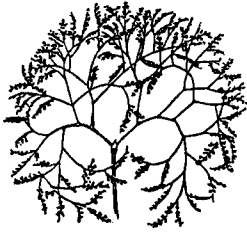
До склянки налий води і спробуй свій журавель.
Чи можна набирати воду з криниці і тоді перелити до другого відерка?

У СТЕПУ

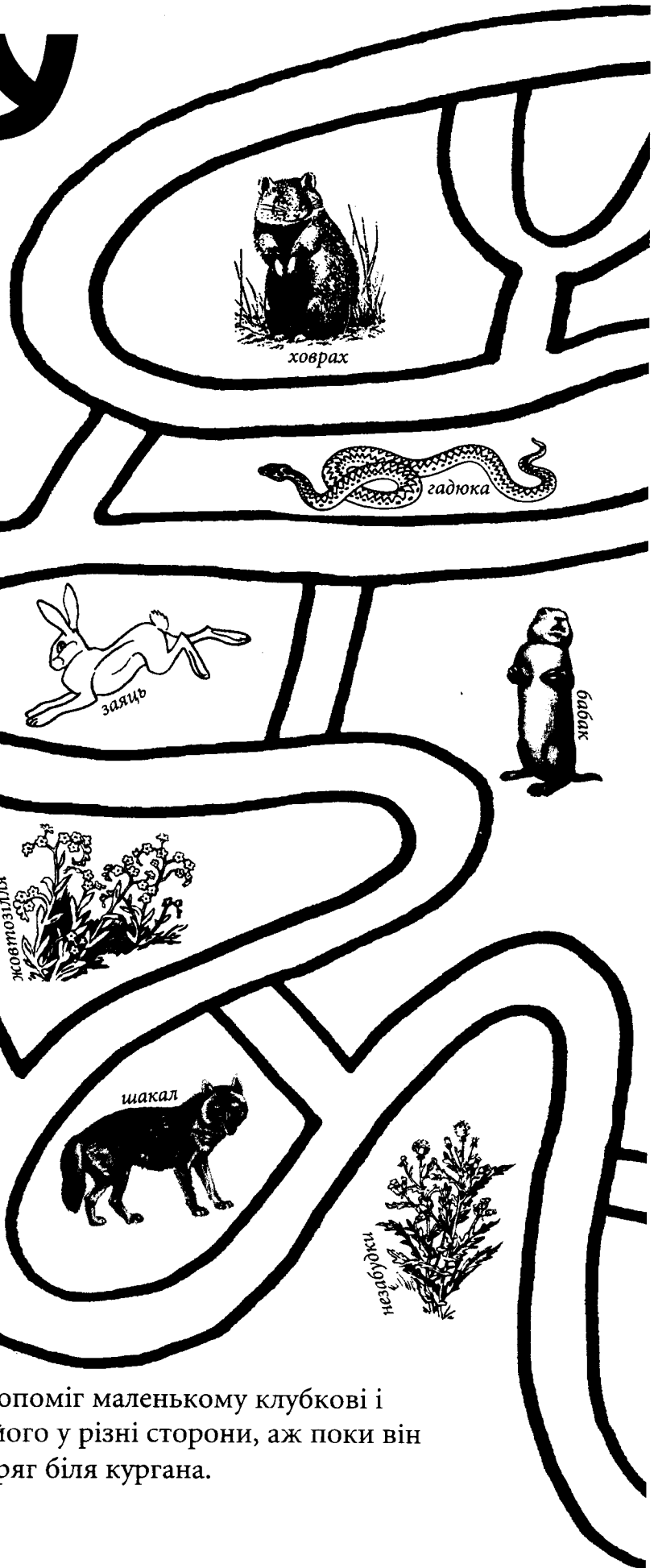
там де тирса
шелестіла...

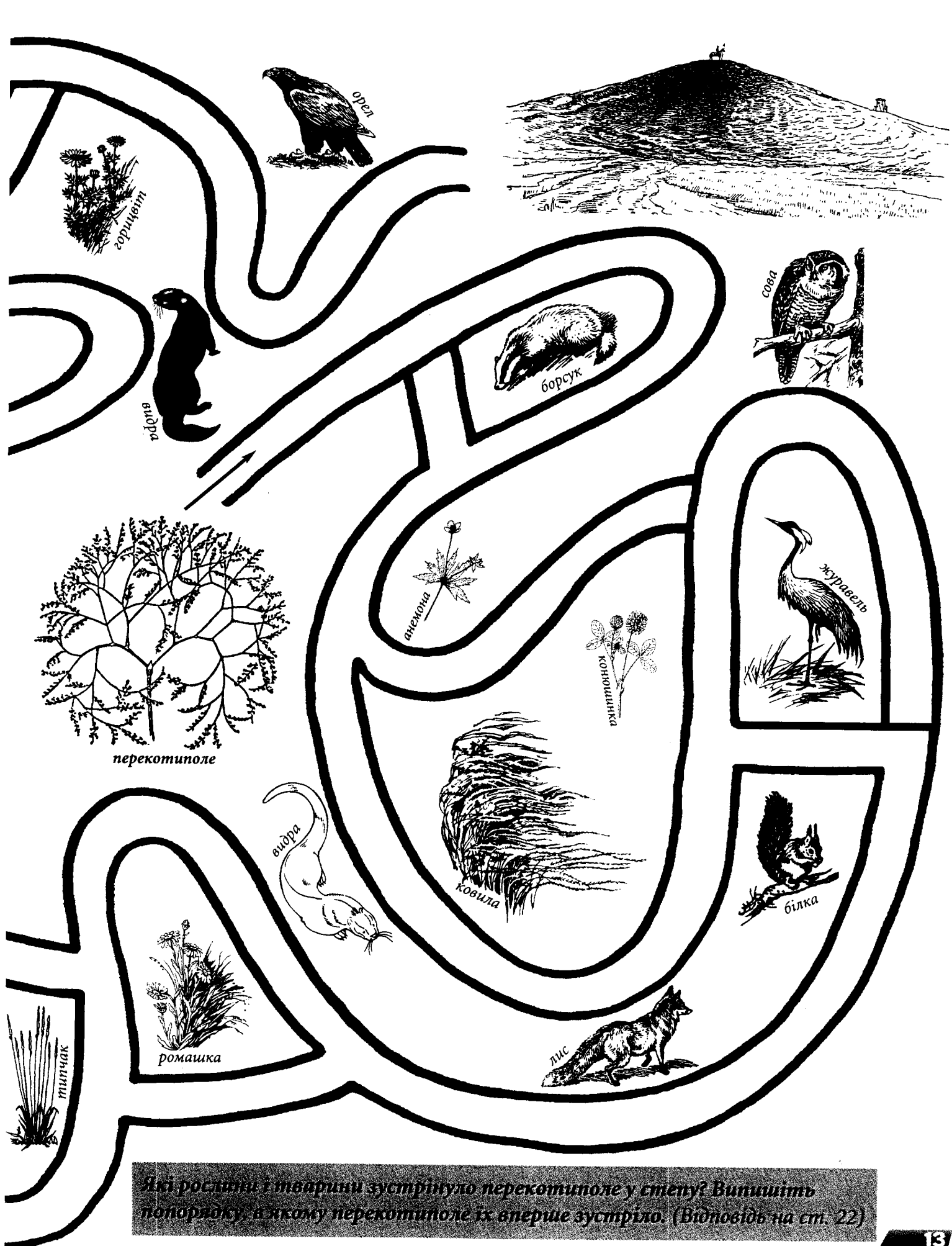
Степ, це великий рівний простір без лісу, вкритий травистою рослинністю, звиклою до сухого підсоння.

Перекотиполе росло у степу і вже достигло. То значить, що його плоди (зернятка) були вже готові для того, щоб із них проростали нові рослини. Тепер головне стебло відломилосся внизу рослини і перекотиполе виглядало, як клубок трави, готове котитися по степу і розсипати свої зернятка, щоби рід його продовжувався.

Вітер допоміг маленькому клубкові і гонив його у різні сторони, аж поки він не застряг біля кургана.

Які рослини і тварини зустріло перекотиполе у степу? Випишіть по порядку, в якому перекотиполе їх вперше зустріло. (Відповідь на ст. 22)

У СТЕПУ

там де тирса щелестіла...

Степ, це великий рівний простір без лісу, вкритий травистотою рослинністю, звиклою до сухого підсоння.

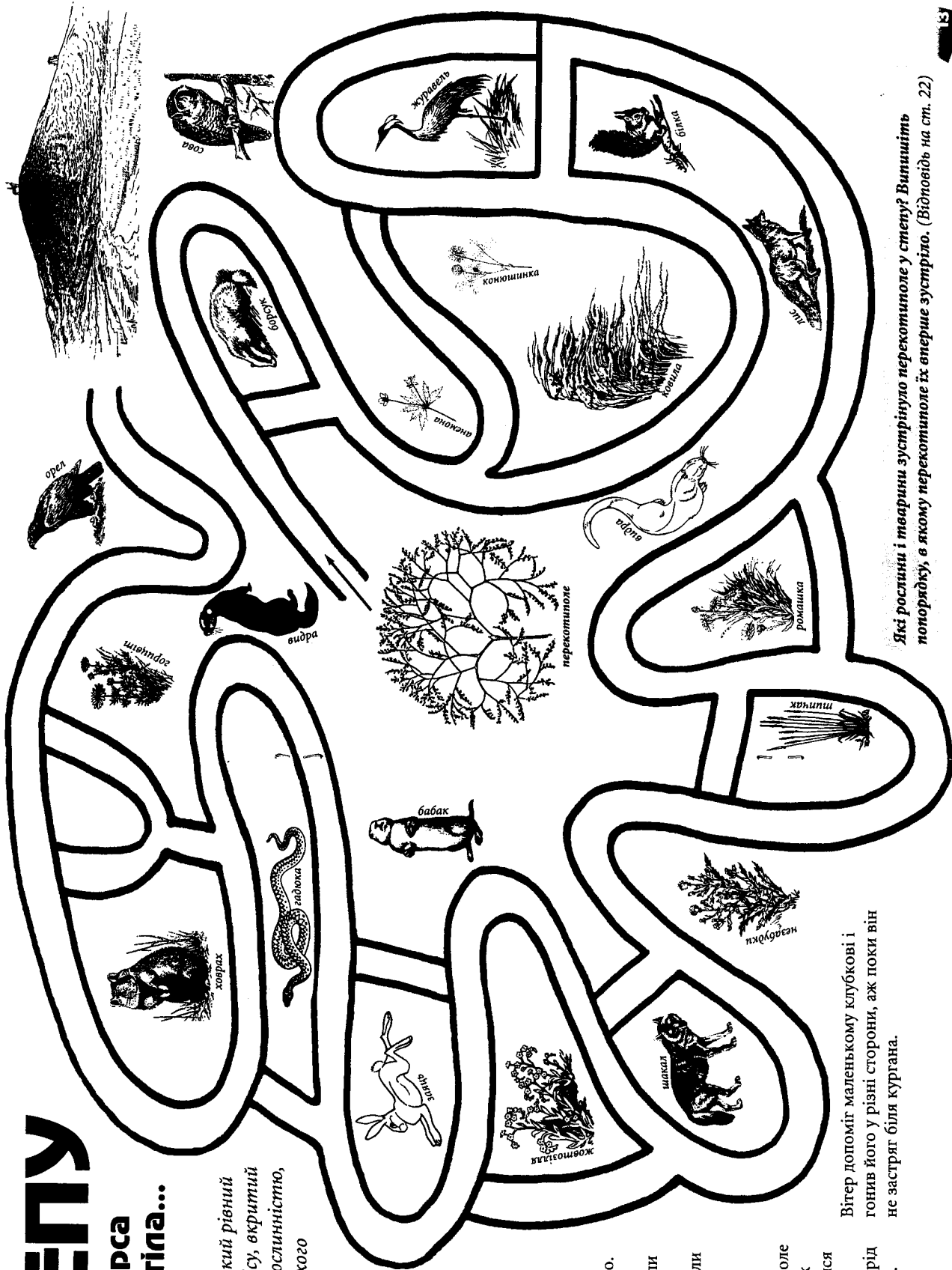
тирса = ковила

Перекотиполе росло у степу і вже достигло.

То значить, що його плоди (зернятка) були вже готові для того, щоб із них проростали нові рослини. Тепер головне стебло відломилосся внизу рослини і перекотиполе виглядало, як клубок трави, готове котитися по степу і розсипати свої зернятка, щоби рід його продовжувався.

Вітер допоміг маленькому клубкові і гонив його у різні сторони, аж поки він не застряг біля кургана.

Які рослини і тварини зустріли перекотиполе у степу? Випишіть по порядку, в якому перекотиполе їх вперше зустріло. (Відповідь на ст. 22)

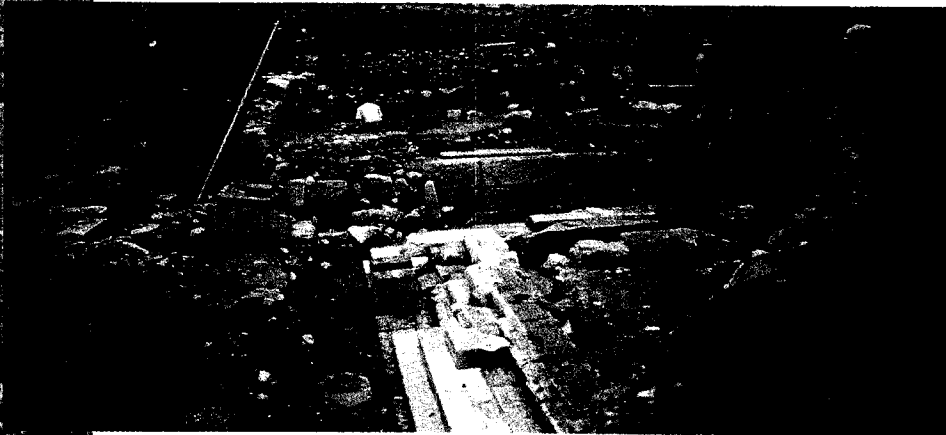
Що таке археологія?

Археологія вчить нас, де і як жили люди давно, в історичних і доісторичних часах.

Чому археологи розкопують землю?

Речі, що люди залишають можуть бути заховані у воді, у смітті, у скелях, у піску або у землі. Археологи часто розкопують місця де люди жили і там знаходять будівлі, речі й кості людей або тварин.

Як археологи переводять розкопки?

Вони вживають малі знаряддя. Знайдені речі часто є в делікатному стані, так що їх треба обережно розкопувати, щоб не поламати або не розбити.

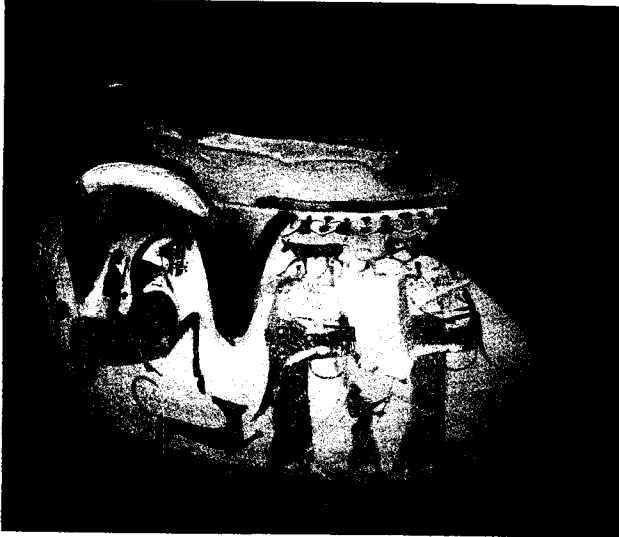
Коли археологи щось знайдуть?

Все, що археологи знаходять треба описати, занотувати і зфотографувати. Треба також зміряти, в якому місці знайдено дану річ. Тоді треба цю річ обережно витягнути і забрати до лябораторії. У лябораторії знайдену річ можна законсервувати. Це значить, намочити її у спеціальних плинах. Тоді вона не буде розлігатися.

Як придаються ці речі, що їх археологи знаходять?

Сьогодні у лабораторії можна перевірити вік кожної знайденої речі

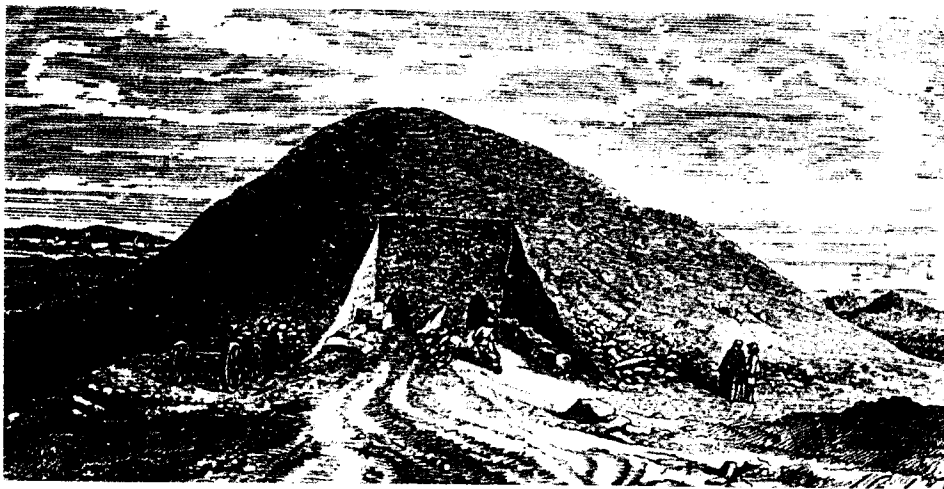

і можна встановити скільки століть чи тисячоліть вона має.

На речах, наприклад вазах, часто намальовані люди, звірята або предмети. Із цих рисунків знаємо, як люди виглядали, як одягалися, чим займалися тощо.

Якщо археологи знайшли відповідні знаряддя, науковці довідуються з них, чим люди займалися. Наприклад, якщо відкопали плуг, то відомо, що люди орали і управляли землею. Якщо знаходили кості овець, волів, коней —

то знаємо, які тварини дані люди вже освоїли, яке м'ясо їли, як переїжджали з місця на місце.

Як археологи довідалися про скитів?

Скити залишили могильники засипані насипом (землею).

Ми ці могильники називаємо курганами. Їх дуже багато

у степах України. Коли скити ховали багатих володарів

(провідників), вони будували могильники з кімнатами.

У цих могильниках вони залишали одяг, зброю, вази.

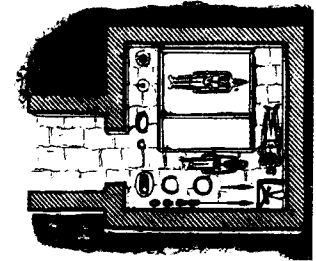
Скити уважали, що померлий володар буде потребувати

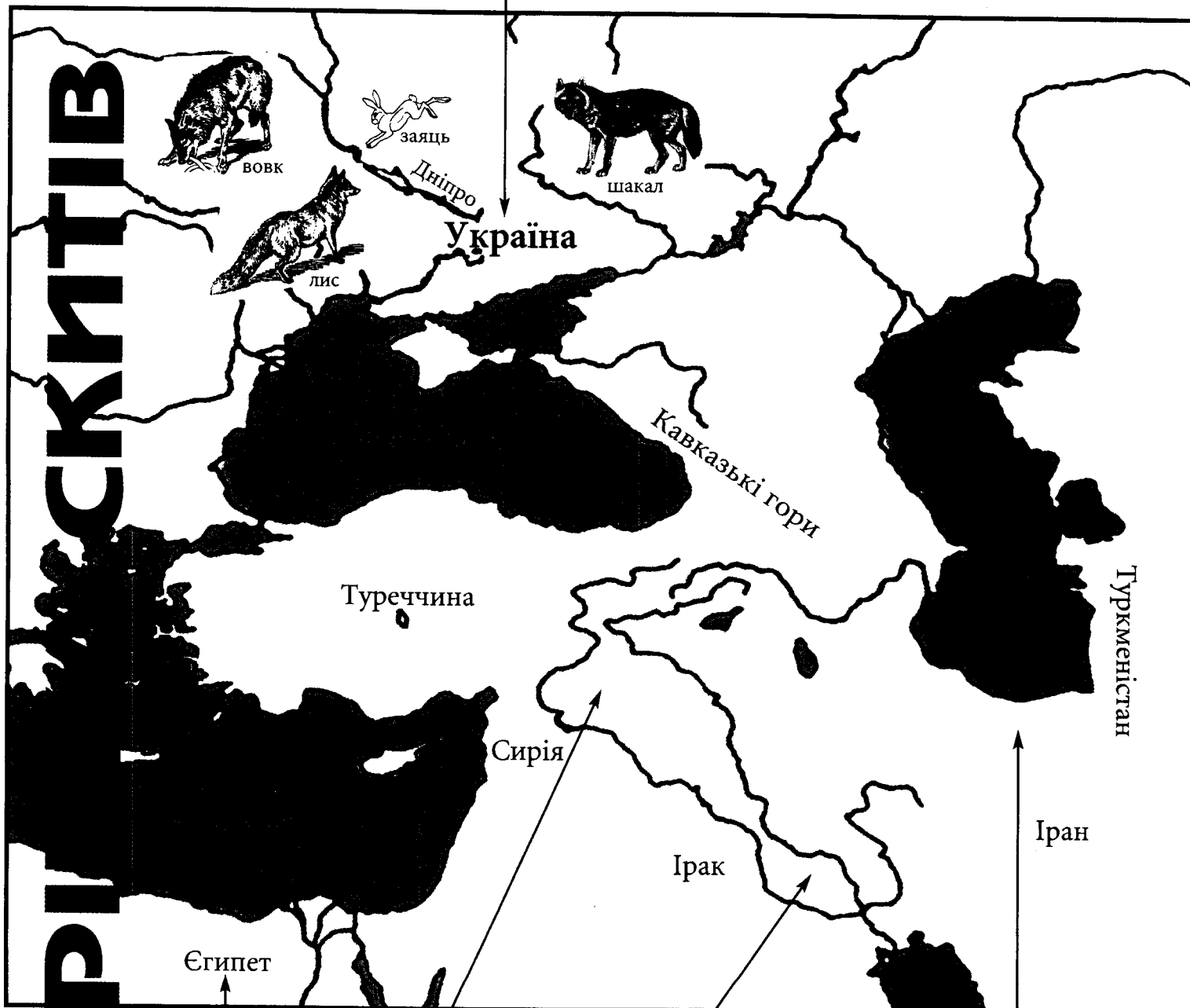
ці речі на другому світі. В додатку скити закопували

коней володаря. На тих конях були сідла і упряж із

золотими прикрасами. Археологи вже знайшли дуже

багато скитських скарбів зі золота, срібла і бронзи.

МАНДРИ

На карті є частина Європи та Азії, територія, на якій колись жили та якою проходили скити. З боку подані назви деяких давніх країн, а на карті подані назви деяких сучасних країн, які знаходяться на тих територіях.

Колись

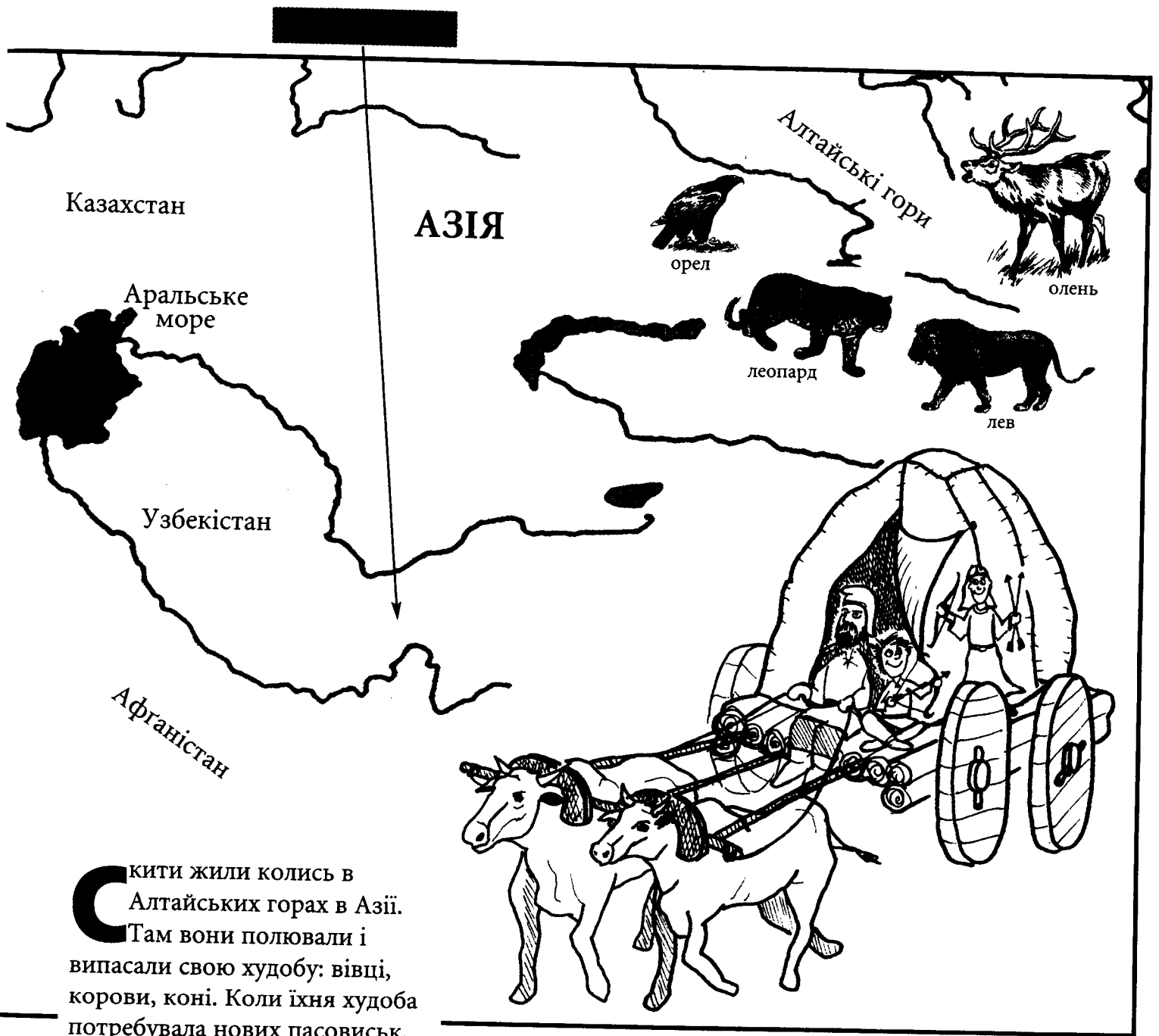
Держави у давнині

- Бактрія
- Мідія (Персія)
- Люрістан (Вавилон)
- Ассирія
- Єгипет
- Скитія

Тепер

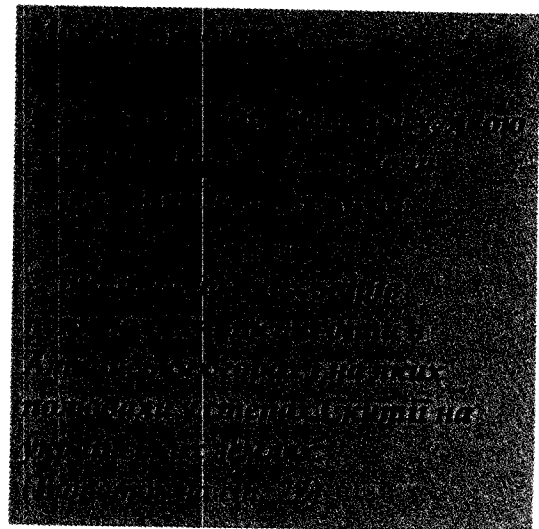
Сучасні держави

- Казахстан
- Узбекистан
- Туркменістан
- Афганістан
- Іран
- Ірак
- Сирія
- Єгипет
- Туреччина
- Україна

Скити жили колись в Алтайських горах в Азії. Там вони полювали і випасали свою худобу: вівці, корови, коні. Коли їхня худоба потребувала нових пасовиськ, вони переїжджали на нові місця. Малолітні скити допомагали своїм батькам полювати.

У 8-му столітті перед Христом скити мусіли забратися зі своїх місць у горах. Вони їхали на конях і возах і гнали зі собою свої стада худоби (вівці, корови і коні). Вони пройшли далекі простори: перебували у Мідії, Ассирії та досягали границь Єгипту. Вкінці перейшли у степи де тепер Україна. На українських землях вони створили державу Скитію.

Скитія і скити

Скити (в Україні вживають назву скіфи) жили на території України від 7-го до 3-го століття перед Христом.

Скити були кочовиками-номадами. Вони не жили в одному місці, а переходили з місця на місце.

Скити прийшли з Азії, з Алтайських гір.

Поки вони увійшли на українські степи, вони жили також якийсь час у Персії (Ірані) і кочували по країнах Близького сходу. (То значить, що вони переїжджали з одної країни в другу.)

На українських землях вони завоювали ті племена, що там жили — слов'янські і тракські, і створили державу — Скитію. У державі був один володар (провідник), який сам все рішав. Скити кочували головно у степах.

Їхня мова була подібна до сьогоденної іранської.

Як жили

Скити випасали рогату худобу і коні та полювали на диких тварин, отже мали м'ясо і виправляли шкури. Скити переїжджали з місця на місце на конях і возах, які тягнули воли. На возах були шатра зроблені зі шкіри. Там їхали їхні жінки і діти.

Скити купували або грабували (забирали) збіжжя у слов'янських племен, які жили в лісо-степових районах. Слов'яни були хліборобами і вирощували (то значить сіяли і збирали) пшеницю, жито і просо. Скити торгували з грецькими містами над Чорним морем. Вони продавали грекам худобу, збіжжя, мед, шкури, а греки продавали скитам вироби із золота і срібла, кераміку, різні види зброї, знаряддя тощо.

Мистецькі вироби

Скити були багаті, тому що торгували з греками. Отже вони

могли купувати у греків гарні прикраси зі золота, срібла і бронзи.

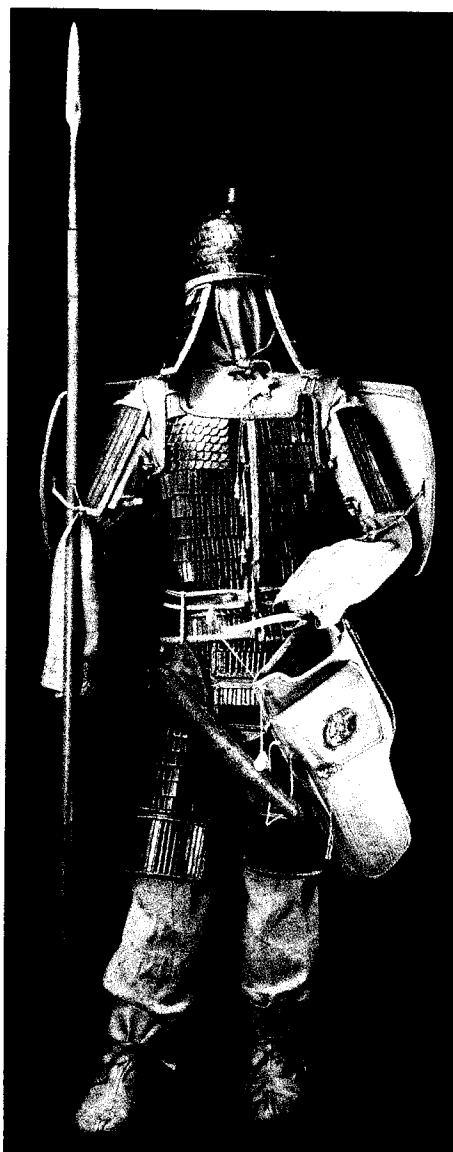

Вони мали багату біжутерію: пекторалі (нашийники), брансолети, перстені, кульчики.

Вони нашивали золоті прикраси на свій одяг і навіть на кінську упряж, яка часто була прикрашена золотими виробами.

Їхні вази були різьблені або розмальовані мистецькими зображеннями.

Вони мали різьблену зброю і гарні мистецькі піхви та покривала на зброю.

Зброя

Скити полювали на диких звірят і воювали з ворогами. Вони були хоробрі воїни.

Найважливіша їхня зброя була лук і стріли. Скити винайшли короткий лук, бо його легко було вживати їдучи на коні. Цей лук уживали пізніше греки. Скити мали також ножі, мечі, списи, шоломи, панцери, щити, піхви та покривала на зброю.

Зброя багатих скитів була по-мистецькому прикрашена.

скитських скарбів

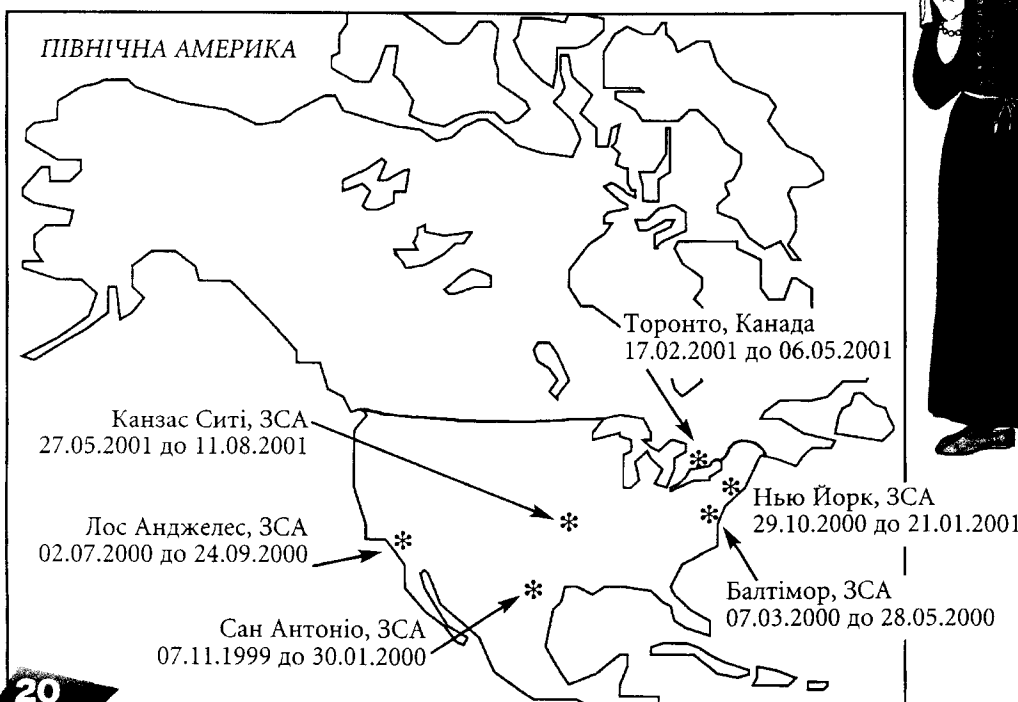
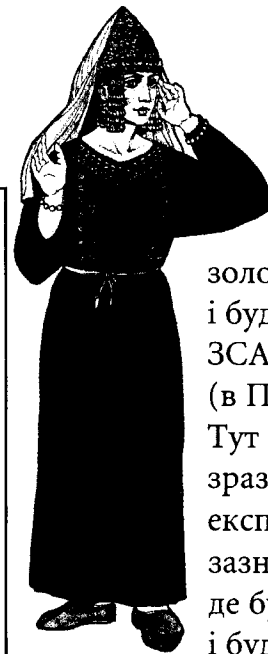
Виставки

Скити залишили за собою багаті скарби у могильниках у степах України. Археологи розкопували кургани-могили і знайшли там дещо із цих скарбів: прикраси на одяг, браслети, перстені, кульчики, пекторалі (*нашийники*); зброю: панцери, ножі, мечі, луки, щити, шоломи, піхви та покривала на зброю. Тому, що скити були кочовиками, вони носили і перевозили своє багатство зі собою.

Багато із знайдених речей, передавали колись до музеїв у Росії і лише від приблизно 30-40 років їх передавали в музеї України, головню у Києві, Переяславі, Дніпропетровську та Харкові. Музеї часто позичають іншим музеям деякі свої експонати.

Більшість цих виробів були з Греції, а деякі творили на місцях грецькі і скитські майстри. Люди і тварини зображені реально. Деякі тварини, що знаходяться на предметах чи зразках скитського мистецтва — орел, леопард, лев, олень — це не степові тварини, але з Алтайських гір і з Персії, звідки прийшли скити. Інші тварини — лис, вовк, шакал — це степові тварини.

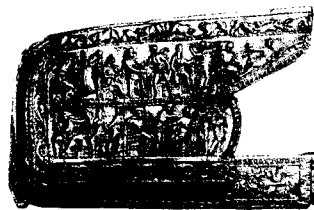
Від 1999 року до 2001 року зразки скитських золотих скарбів були і будуть виставлені у ЗСА, Канаді і Франції (в Парижі у 2001 р.). Тут подаємо деякі зразки цих експонатів. На карті зазначені міста і дати, де були і будуть виставлені скитські скарби в Північній Америці (у ЗСА і Канаді).

Покривало на лук і стріли (сагайдак) з 4-го століття перед Христом. Людські постаті зображені на ньому

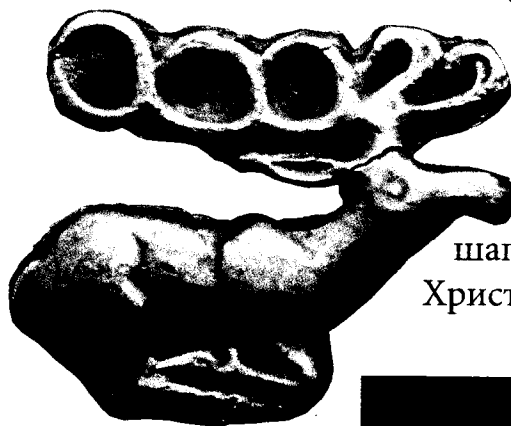
Приклади експонатів, що їх можна побачити на виставці

Сагайдак декорований теж звірями в бою — леопардами, левами, оленями і грифами. Грифи це фантастичні істоти.

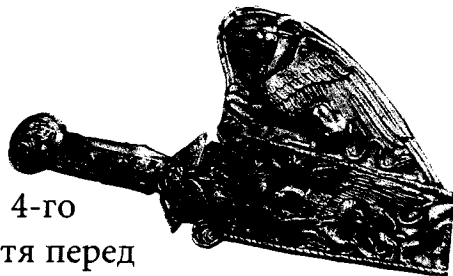

Прикраса з 5-го століття перед Христом. Леопард нападає на оленя.

Олень — прикраса із шапки 7-6 століття до Христа.

Піхва на спис з 4-го століття перед Христом. На піхві зображений гриф-лев з крилами. Це фантастична істота з головою орла й тулубом лева. Народи Персії і Месопотамії, що жили давно, вірили, що такі істоти були богами.

Кульчик з 4-го століття перед Христом у формі богині, яка мала людську голову і тулуб лева. Скити запозичили цю богиню у греків.

Визначте міста де виставка вже відбулася і міста, в яких виставка запланована у майбутньому. (Відповіді на ст. 22)
Де хто із вас напевно вже бачив цю виставку, інші її ще побачать. Напишіть нам свої враження про неї.

Відвідайте виставку

Сестричка Лада заохочує всіх новаків і новачок відвідати виставку:

Золото Кочовиків —

Скитські Скарби Античної України.

(Gold of the Nomads —

Scythian Treasures from Ancient Ukraine).

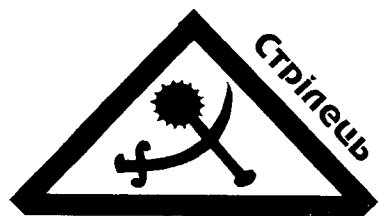
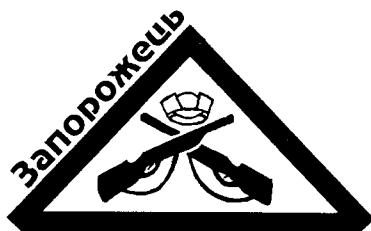
**Княжий
дружинник/Давнеслава**

**Любитель/Любителька
минулого**

Новаки і новачки цікавляться історією України та українців. У цьому “Готуйсь” ви дізналися про давню історію — про скитів, які жили на українських землях ще перед Христом.

У новацькій програмі є вмiлостi пов’язані з історією України починаючи від княжих часів. Ці вмiлостi тут вичислені. Можливо дехто з вас їх вже здобув, якщо ні, ми вас заохочуємо їх здобути. Ви можете попросити братчика або сестричку, щоб дали вам вимоги.

Сестричка Лада Онишкевич працювала асистентом проекту скитської виставки в ЗСА. Вона є археолог і історик мистецтва. Вона брала участь в археологічних розкопках в степу біля Херсону в Україні.

“Ще як я була новачкою, я цікавилася старинними культурами греків та скитів. Тепер на археологічних

розкопках в Україні та Греції і під час виставок, я можу працювати з їхнім мистецтвом і зі залишками їхнього щоденного життя. В цей спосіб я досліджую культуру, вірування та звичаї цих людей давнини.”

Відповіді

ст. 3. Хрестиківка: по вертикалі — 1. воїн, 2. коні, 3. археолог, 5. золото, 7. скити, 9. лук; по горизонталі — 2. курган, 4. степ, 6. кочовики, 8. спис, 10. гарбуз.

ст. 12–13. Перекотиполе зустрінуло: видру, борсука, анемону, видру, ковилу (тирсу), лиса, білку, конюшинку, журавля, ромашку, типчака, незабудьки, шакаля, жовтозілля, бабака, зайця, гадюку, ховраха, горицвіт, орла, сову.

ст. 17. В Алтайських горах полювали на орлів леопардів, левів, оленів. У степах на українських землях полювали на вовків, лисів, зайців, шакалів.

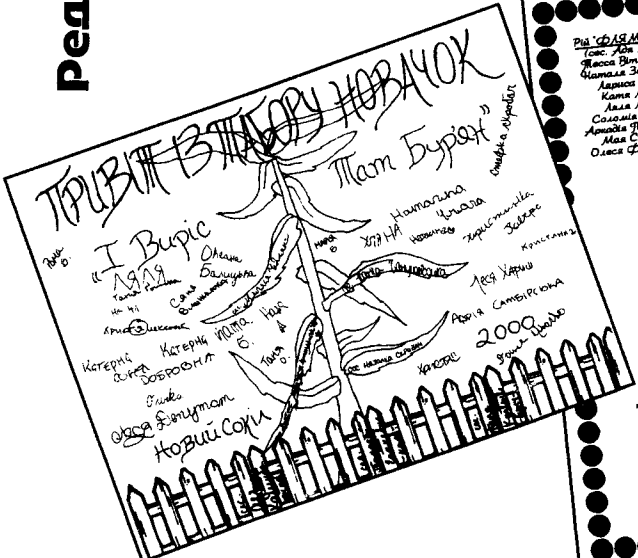
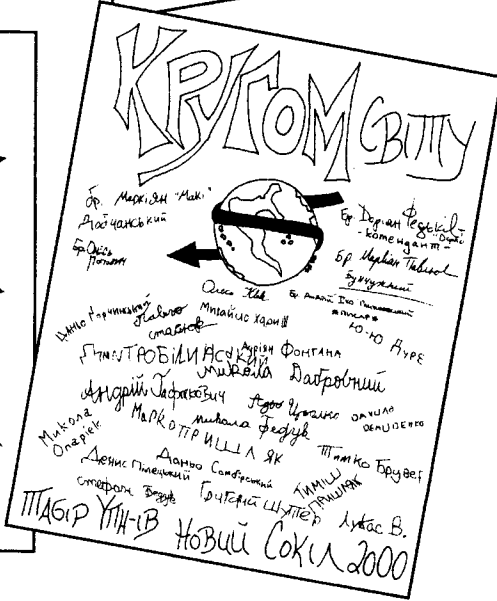
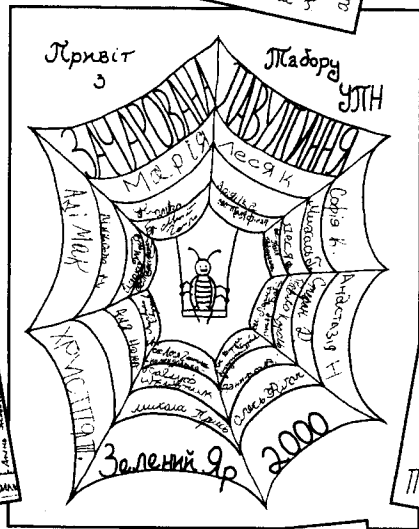
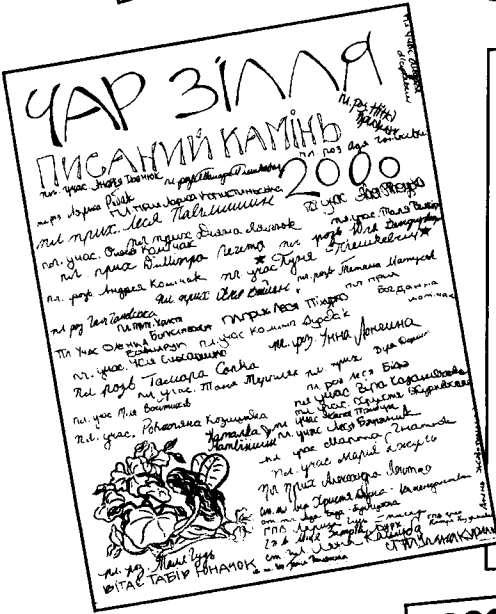
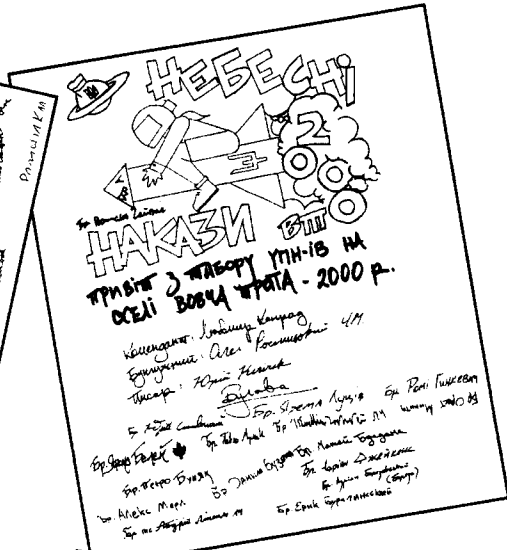
ст. 20. Виставка вже відбулася у Сан Антоніо, Балтіморі і Лос Анджелосі; відбудеться у Нью Йорку, у Торонті, у Канзас Сіті і в Парижі.

ст. 24

Б	А	В	Д
Е	Д	А	Б
Д	Б	Е	В
В	Е	Б	А

ПРИВІТИ

Редакція дякує за привіти з новачьких таборів.

В

КАРАМ

Содержит 4 карточки
с изображением
матрицы. Карточки
содержат изображения
предметов, которые
образуют матрицу.
Вопросительные
карточки содержат
изображения предметов,
которые входят в матрицу.

